

ותמהינן עלה: וכי אטו לא משמר אדם מה שביד חברו?!
 ותמהינן עלה: וכי אטו לא משמר אדם מה שביד חברו?!

שביד חברו, אם כן: מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא?! והרי אף ברישא אינם משומרים, ולמה טהרותיו טהורות?!⁽¹⁾

כ-ב והתניא: הרי שהיו חמריו ופועליו, שהם עמי הארץ המטמאים טהרות במגעם, טעונין טהרות שלו — אף על פי שהפליג [התרחק] מהן יותר ממיל, הרי טהרותיו טהורות אם לא הודיעם שהוא מפליג מהן.

אמר, תירץ רבי יצחק נפחא: לעולם אין אדם משמר מה שביד חברו. וזה שברישא טהרותיו טהורות, מדובר במטהר חמריו ופועליו לכך, שהטביל אותם לטהרם, ואין לחוש למגעם.⁽²⁾

ואין חוששין שמא נגעו בטהרות שבחביות, כיון שאינם יודעים שהוא מפליג מהם, חוששים הם בכל רגע שמא יחזור.

ומקשינן עלה: אי הכי, שטיהרם, סיפא נמי, למה טהרותיו טמאות? והרי הם משמרים את האחרים שלא יגעו, וממגע שלהם אין לחוש כיון שהטבילין?!

ואם אמר להם בעל הבית: לכו לדרככם, ואני אבוא אחריתם. כיון שנתעלמו עיניו מהן הרי טהרותיו טמאות, שמא נגעו בהם.

ומשנינן: אין עם הארץ מקפיד על מגע חברו, ויש לחוש שמא נגע בהם עם הארץ אחר, שלא הוטבל.

והשתא תיקשי: הניחא אם אדם משמר מה שביד חברו, ניחא זה שברישא טהרותיו טהורות מפני שהוא משמרן, ובסיפא אין להם שימור, לפי שהלך מהם.

ותמהינן: אי הכי — רישא נמי נחוש, כיון שאין עם הארץ מקפיד על מגע חברו?!

אבל אי סלקא דעתך שאין אדם משמר מה

ומשנינן: הכרייתא מדברת בכגון שבא להם

שימור שלו?!

וכתב החזון איש [סימן קכט לדף זה]: אפשר דהמקשה סבר, כי זה מה שמרתתי מיניה חשיב שמירה דידיה. וכיון דביטלו חכמים שמירה ביד חברו, גם זה לא חשיב שמירה במאי דמטיל אימתו עליהן.

מטעם אחר, אלא שקשה עליו ממעשה דרבי ישמעאל. וצריך ביאור מאי סלקא דעתין?!
 כתב המאירי: ממה שאמרו כאן: חזקה אין אדם משמר מה שביד חברו, למדו קצת מפרשים שלא להניח נכרית ללוש עיסה של מצת מצוה בפסח, אף בישראלית עומדת על גבה, שאין שימור במה שביד חברו, והרי אמרה תורה "ושמרתם את המצות".

2. ביאר החזון איש: ומשני: אין הכי נמי שאם היה צריך שמירה מנגיעתן הוי חשיב כשמירה דידיה ביד חברו, שאינה שמירה. אבל כאן במטהר חמריו עסקינן, ואין צריך רק שמירה ממגע אחרים, וחמריו שומרין את האחרים שלא יגעו, וחשיב שמירה דידיהו, אע"ג דמחמת אימתו משמרין.

ואין זה כלום, שכל שהוא תלוי בחימוץ בלבד אין היסח הדעת פוסל, וטהרות הוא שנטמאו בהיסח הדעת אבל לא עיסת מצוה.

1. צריך ביאור, למה ברישא חשוב שימור מה שביד חברו? והרי השימור הוא מכח הסברא שחוששים הם לגעת בו מיראתו, ואין זה כלל